

КП № 206 КРАНИОТОМИИ, НЕИНДИЦИРАНИ ОТ ТРАВМА, ЧРЕЗ СЪВРЕМЕННИ ТЕХНОЛОГИИ (НЕВРОНАВИГАЦИЯ, НЕВРОЕНДОСКОПИЯ И ИНТРАОПЕРАТИВЕН УЛТРАЗВУК)

Минимален болничен престой – 3 дни

КОДОВЕ НА ОСНОВНИ ПРОЦЕДУРИ ПО МКБ-9КМ

КРАНИОТОМИЯ И РЕЗЕКЦИЯ НА ЧЕРЕПНИ КОСТИ

Изключва:

декомпресия на черепна фрактура - 02.02

експлорация на орбита - 16.01-16.09

като оперативен достъп не се кодира

*01.21 ИНЦИЗИЯ И ДРЕНАЖ НА ЧЕРЕПЕН СИНУС

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

- 90007-01 Други процедури на череп
Краниектомия БДУ
Инцизия и дренаж на черепни синуси
Премахване на черепна пластина

Не включва: отстраняване на чуждо тяло от череп (90569-00 [1556])

*01.22 ОТСТРАНЯВАНЕ НА ИНТРАКРАНИАЛЕН НЕВРОСТИМУЛАТОР

Изключва:

отстраняване с едновременна смяна - 02.93

Други процедури за апликация, поставяне или премахване върху череп, мозъчни обвивки или мозък

- 40709-01 Премахване на интракраниален електрод чрез трепанационно отвърстие
Включва: премахване на екстензионен проводник, свързващ електроди към невростимулатор
Не включва: такава с подмяна (40709-03 [6])
- 40712-01 Премахване на интракраниален електрод чрез краниотомия
Включва: премахване на екстензионен проводник, свързващ електроди към невростимулатор
Не включва: такава с подмяна (40712-03 [6])

*01.23 ПОВТОРНО ОТВАРЯНЕ НА КРАНИОТОМИЯ

Реоперация на краниотомия или краниектомиран участък

- 39721-00 Реоперация на краниотомия или краниектомиран участък

▽ 0039, 0612

- Декомпресия при оток
Дренаж на: }
• хеморагия   }
• инфекция   }
Премахване на: }   следоперативен
• абцес   }
• хематом   }
- Включва:* премахване черепно ламбо
такава чрез остеопластично ламбо

*01.24 ДРУГА КРАНИОТОМИЯ

черепна:

декомпресия

трепанация

експлорация

краниотомия БДУ

краниотомия с отстраняване на:

епидурален абцес

екстрадурален хематом

чуждо тяло от черепа

Изключва:

отстраняване на чуждо тяло с мозъчна инцизия - 01.39

Инцизионен оглед на менинги или мозък

- 39012-00 Трепанационно отвърстие
 Трепанационно отвърстие за:
 • брахитерапия
 • с цел проверка
 Интракраниален оглед
Не включва: тези като оперативен достъп – пропусни кода

Премахване на интракраниален хематом или абцес

Не включва: дренаж чрез трепанационно отвърстие (39600, 39900 [8])
 реоперация на краниотомия или краниектомиран участък (39721-00 [10])

- 39603-00 Премахване на интракраниален хематом чрез остеопластична краниотомия
 Премахване на интракраниален хематом чрез остеопластично ламбо
 39903-00 Премахване на интракраниален абцес

*01.25 ДРУГА КРАНИЕКТОМИЯдебриден на черепа БДУ
 секвестрэктомия на черепа**Изключва:**дебриден на отворена черепна фрактура - 02.02
 декомпресивна краниектомия - 02.01**Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък**

- 90007-01 Други процедури на череп
 Краниектомия БДУ
 Инцизия и дренаж на черепни синуси
 Премахване на черепна пластина
Не включва: отстраняване на чуждо тяло от череп (90569-00 [1556])

Премахване на интракраниален хематом или абцес

Не включва: дренаж чрез трепанационно отвърстие (39600, 39900 [8])
 реоперация на краниотомия или краниектомиран участък (39721-00 [10])

- 39603-01 Премахване на интракраниален хематом с краниектомия
 39903-00 Премахване на интракраниален абцес

ИНЦИЗИИ НА МОЗЪКА И МЕНИНГИТЕ МУ***01.31 ИНЦИЗИЯ НА ГЛАВНОМОЗЪЧНИ МЕНИНГИ**дренаж на:
 интракраниален хигром (киста)
 субарахноидален абцес (церебрален)
 субдуранел емпием**Инцизия на менинги на очния нерв**

- 42548-00 Инцизия на менингите на очния нерв
 Инцизия на обвивката на зрителния нерв
Не включва: такава при хирургия на черепната основа (39646-00 [17])

*01.32 ЛОБОТОМИЯ И ТРАКТОТОМИЯразрязване на:
 мозъчна тъкан
 церебрален тракт
 перкутанна (радиофреквентна) цингулотомия**Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък**

- 90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки

Хориоидна плексектомия
Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки
Дебридман на мозък или мозъчни обвивки
Декортикация на мозъчни менинги
Ексцизия на:
• мозък или мозъчни обвивки   }   БДУ
• лезия на мозък   }
Инцизия на мозък БДУ
Лоботомия на мозък
Лизиране на корови сраствания
Възстановяване на мозък БДУ
Трактотомия на мозък

Друга вътречерепна ексцизия

Не включва: ексцизия чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

- 40703-00 Кортицектомия на мозъка
Кортикална резекция на мозъка
Не включва: топектомия (40703-01 [16])
- 40703-02 Частична лобектомия на мозъка
Амигдалохипокампектомия
Хипокампектомия
Не включва: такава при тумор (39709-00 [15])

*01.39 ДРУГИ ИНЦИЗИИ НА ГЛАВНИЯ МОЗЪК

амигдалохипокампотомия
дренаж на интрацеребрален хематом
инцизии на мозъка БДУ

Изключва:

отстраняване на кортикални адхезии - 02.91

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

- 90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки
Хориоидна плексектомия
Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки
Дебридман на мозък или мозъчни обвивки
Декортикация на мозъчни менинги
Ексцизия на:
• мозък или мозъчни обвивки   }   БДУ
• лезия на мозък   }
Инцизия на мозък БДУ
Лоботомия на мозък
Лизиране на корови сраствания
Възстановяване на мозък БДУ
Трактотомия на мозък

ОПЕРАЦИИ НА ТАЛАМУС И ГЛОБУС ПАЛИДУС

*01.41 ОПЕРАЦИИ НА ТАЛАМУСА
хемоталамектомия
таламотомия

Функционална интракраниална стереотактична процедура

▽ 0633

- 40801-00 Функционална стереотактична интракраниална процедура
Стереотактична:
• цингулотомия
• палидотомия
• таламотомия
Включва: ангиография
поставяне шлем на главата
определяне на координати с помощта на компютър

компютърна томография [КТ]
разрушаване на лезия
магнитно резонансна томография [ЯМР]
физиологична локализация
представяне на лезията
планиране
вентрикулография

*01.42 ОПЕРАЦИИ НА ГЛОБУС ПАЛИДУС

палидоанзектомия
палидотомия

Функционална интракраниална стереотактична процедура

▽ 0633

40801-00 Функционална стереотактична интракраниална процедура

Стереотактична:

- цингулотомия
- палидотомия
- таламотомия

Включва: ангиография
поставяне шлем на главата
определяне на координати с помощта на компютър
компютърна томография [КТ]
разрушаване на лезия
магнитно резонансна томография [ЯМР]
физиологична локализация
представяне на лезията
планиране
вентрикулография

ДРУГА ЕКСЦИЗИЯ ИЛИ ДЕСТРУКЦИЯ НА ГЛАВЕН МОЗЪК И МЕНИНГИТЕ МУ

*01.51 ЕКСЦИЗИЯ НА ЛЕЗИИ ИЛИ ТЪКАНИ ОТ ГЛАВНОМОЗЪЧНИТЕ МЕНИНГИ

декортация на (мозъчни) менинги
резекция на (мозъчни) менинги
стрипинг на субдурална мембрана на (мозъчни) менинги

Изключва:

биопсия на главномозъчни менинги - 01.11-01.12

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки

Хориоидна плексектомия
Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки
Дебридман на мозък или мозъчни обвивки
Декортация на мозъчни менинги

Ексцизия на:

- мозък или мозъчни обвивки   }
- лезия на мозък   }

БДУ

Инцизия на мозък БДУ

Лоботомия на мозък

Лизиране на корови сраствания

Възстановяване на мозък БДУ

Трактотомия на мозък

Биопсия на мозък или менинги

39706-00 Биопсия на мозък чрез остеопластична краниотомия

Отворена мозъчна биопсия

Включва: остеопластично ламбо

39706-02 Биопсия на мозъчни менинги чрез остеопластична краниотомия

Отворена биопсия на церебрални менинги

Включва: остеопластично ламбо

Премахване на вътречерепна лезия

Не включва: такава чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653, 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

39712-00 Премахване лезия на мозъчни обвивки

*01.52 ХЕМИСФЕРЕКТОМИЯ

Друга вътречерепна ексцизия

Не включва: ексцизия чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

40706-00 Хемисферектомия

*01.53 ГЛАВНОМОЗЪЧНА ЛОБЕКТОМИЯ

Друга вътречерепна ексцизия

Не включва: ексцизия чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

40703-02 Частична лобектомия на мозъка

Амигдалохипокампектомия

Хипокампектомия

Не включва: такава при тумор (39709-00 [15])

*01.59 ДРУГИ ЕКСЦИЗИЯ ИЛИ ДЕСТРУКЦИЯ НА ЛЕЗИЯ ИЛИ ТЪКАН НА ГЛАВНИЯ МОЗЪК

коретаж на мозъка

дебридмен на мозъка

марсупиализация на мозъчна киста

транстемпорална (мастоидна) ексцизия на мозъчен тумор

Изключва:

биопсия на мозъка - 01.13-01.14

такава при стереотаксична радиохирургия – 92.30-92.39

Премахване на вътречерепна лезия

Не включва: такава чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653, 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

39709-00 Премахване лезия на главния мозък
Частична лобектомия на мозъка при тумор

39709-01 Премахване лезия в мозъчния ствол

39709-02 Премахване на лезия в малкия мозък

41575-00 Премахване на лезия в церебело-понтичния ъгъл
Премахване на акустичен невром
Включва: такава чрез краниотомия

39712-04 Премахване на друга вътречерепна лезия
Отстраняване на интракраниален тумор БДУ

Не включва: краниофарингеом (39712-02 [125])

интракраниален невробластом (43987-02 [80])

такъв обхващащ инфратемпоралната ямка (41581-00 [17])

такъв в pinealno тяло (39712-01 [122])

*01.6 ЕКСЦИЗИЯ НА ЧЕРЕПНА ЛЕЗИЯ

отстраняване на гранулационна тъкан от черепа

Изключва:

биопсия на черепа - 01.15

секвестректомия - 01.25

Ексцизия на черепна лезия

Включва: такава при инфекция

39700-00 Ексцизия на черепна лезия
Кодирай също когато е направена:
• краниопластика (40600 [23])

Премахване на вътречерепна лезия

Не включва: такава чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653, 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

39712-00 Премахване лезия на мозъчни обвивки

КРАНИОПЛАСТИКИ

Изключва:

при едновременно възстановяване при енцефалоцеле - 02.12

***02.01 ОТВАРЯНЕ НА ЧЕРЕПНА СУТУРА**

линеарна резекция на черепни кости

декомпресивна резекция на черепни кости

Други процедури при краниостеноза

Включва: краниектомия:
• ламбоидна
• линеарна
• парасагитална
• сагитална
• лента
преоформяне на челна кост чрез остеотомия и оттегляне назад
окципитална остеотомия и преместване напред
отваряне на краниална сутура
темпоропариетална остеотомия и увеличение

Забележка: Извършени също при краниосинтоза

Не включва: преместване напред на челна кост (45782, 45785 [1710])
тотална реконструкция на черепен свод (45785-03 [1717])

40115-00 Други процедури при краниостеноза, 1 шев

40118-00 Други процедури за краниостеноза, ≥ 2 шева

***02.03 СЪЗДАВАНЕ НА ЧЕРЕПНО КОСТНО ЛАМБО**

възстановяване на черепа с ламбо

Краниопластика

Реконструктивна краниопластика

Включва: гraft от мастна тъкан

Кодирай също когато е направена:

• ексцизия на черепна лезия (39700-00 [13])

• поставяне на мастна тъкан за гraft чрез самостоятелна инцизия (45018-04 [1666])

Не включва: такава при черепна фрактура (39606, 39609-01, 39609-02, 39612 [25])

такава при интракраниална процедура – пропусни кода за краниопластика

40600-02 Краниопластика с черепно ламбо

Възстановяване на череп с кост

Смяна на черепно } ламбо

Ревизия на черепно }

***02.04 КОСТНА ТРАНСПЛАНТАЦИЯ НА ЧЕРЕПА**

перикраниален трансплантат (автогенен) (хетерогенен)

Краниопластика

Реконструктивна краниопластика

Включва: гraft от мастна тъкан

Кодирай също когато е направена:

• ексцизия на черепна лезия (39700-00 [13])

• поставяне на мастна тъкан за гraft чрез самостоятелна инцизия (45018-04 [1666])

Не включва: такава при черепна фрактура (39606, 39609-01, 39609-02, 39612 [25])
такава при интракраниална процедура – пропусни кода за краниопластика

40600-01 Краниопластика с костен гraft
Костен гraft на череп

*02.05 ИНСЕРЦИЯ НА ПЛАСТИНКА НА ЧЕРЕПА

смяна на пластинка

Краниопластика

Реконструктивна краниопластика

Включва: гraft от мастна тъкан

Кодирай също когато е направена:

- ексцизия на черепна лезия (39700-00 [13])
- поставяне на мастна тъкан за гraft чрез самостоятелна инцизия (45018-04 [1666])

Не включва: такава при черепна фрактура (39606, 39609-01, 39609-02, 39612 [25])
такава при интракраниална процедура – пропусни кода за краниопластика

40600-00 Краниопластика с поставяне на черепна пластина
Смяна на черепна пластина

*02.06 ДРУГА ЧЕРЕПНА ОСТЕОПЛАСТИКА

възстановяване на черепа БДУ

ревизия на костно ламбо на черепа

Краниопластика

Реконструктивна краниопластика

Включва: гraft от мастна тъкан

Кодирай също когато е направена:

- ексцизия на черепна лезия (39700-00 [13])
- поставяне на мастна тъкан за гraft чрез самостоятелна инцизия (45018-04 [1666])

Не включва: такава при черепна фрактура (39606, 39609-01, 39609-02, 39612 [25])
такава при интракраниална процедура – пропусни кода за краниопластика

40600-03 Друга краниопластика
Краниална остеопластика
Краниопластика   }   БДУ
Възстановяване на череп   }

*02.07 ОТСТРАНЯВАНЕ НА ПЛАСТИНКА ОТ ЧЕРЕПА

Изключва:

отстраняване с едновременна смяна - 02.05

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

90007-01 Други процедури на череп
Краниектомия БДУ
Инцизия и дренаж на черепни синуси
Премахване на черепна пластина
Не включва: отстраняване на чуждо тяло от череп (90569-00 [1556])

ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ГЛАВНОМОЗЪЧНИ МЕНИНГИ

Изключва:

марсупиализация на черепни лезии - 01.59

*02.11 ПРОСТ ШЕВ НА ДУРА МАТЕР НА ГЛАВЕН МОЗЪК

Възстановяване на мозъчна дура

Дурален гraft

Дурапластика

Възстановяване на мозъчни менинги

Не включва: такава с:

- интракраниална декомпресия (40106-00, 40106-01 [9])

- активиране на обекс (40339-00 [22])
- наместване на черепна фрактура (39612 [25])
- хирургия на черепната основа при лезия, обхващаща предна черепна ямка (39640-00, 39642-00, 39646-00 [17])

39615-00 Възстановяване на твърда мозъчна обивка чрез краниотомия
Отложено възстановяване на дура след фрактура на черепа чрез краниотомия
Не включва: такава чрез краниопластика (39615-01 [20])

*02.12 ДРУГО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ГЛАВНОМОЗЪЧНИ МЕНИНГИ
затваряне на ликворна фистула
дурален трансплантат
възстановяване на енцефалоцеле с краниопластика
шев на менинги БДУ
субдурален шев

Възстановяване на мозъчна дура

Дурален гraft
Дуралпластика
Възстановяване на мозъчни менинги
Не включва: такава с:

- интракраниална декомпресия (40106-00, 40106-01 [9])
- активиране на обекс (40339-00 [22])
- наместване на черепна фрактура (39612 [25])
- хирургия на черепната основа при лезия, обхващаща предна черепна ямка (39640-00, 39642-00, 39646-00 [17])

39615-01 Възстановяване на твърда мозъчна обивка чрез краниотомия с краниопластика
Отложено възстановяване на твърда мозъчна обивка след фрактура на черепа чрез краниопластика

ЕКСТРАКРАНИАЛЕН ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ
Включва: поставяне на клапа
*02.32 ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ КЪМ ЦИРКУЛАТОРНАТА СИСТЕМА
вентрикуло-атриална анастомоза
вентрикуло-кавален шънт

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

Кодирай също когато е направена:

- невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дрен (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

40003-00 Поставяне на вентрикуло-атриален шънт
▽ 0634

*02.34 ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ КЪМ АБДОМИНАЛНАТА КУХИНА ИЛИ ОРГАНИ
вентрикуло-холецистостомия
вентрикуло-перитонеостомия

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

Кодирай също когато е направена:

- невроендоскопия (40903-00 [1])

Не включва: поставяне на външен вентрикуларен дрен (39015-00 [3])
ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])

40003-02 Поставяне на вентрикуло-перитонеален шънт
▽ 0634

*02.39 ДРУГИ ОПЕРАЦИИ ЗА ДРЕНАЖ НА ВЕНТРИКУЛите
шънт вентрикул-костен мозък
шънт вентрикул към екстракраниално място НКД

Поставяне на устройства в интракраниална цереброспинална течност

	Замяна } на устройства за дренаж на гръбначно-мозъчната течност Ревизия }
39015-00 ▽ 0634	Поставяне на външен вентрикуларен дрен <i>Не включва:</i> поставяне на вентрикуларен шънт за цереброспинална течност (40003-00, 40003-01, 40003-02 [5])
39015-01	Поставяне на вентрикуларен резервоар Поставяне на резервоар на: • Ommay • Rickham
39015-02	Поставяне на устройство за мониторинг на вътречерепно налягане с контрол

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

	<i>Кодирай също когато е направена:</i> • невроендоскопия (40903-00 [1])
	<i>Не включва:</i> поставяне на външен вентрикуларен дрен (39015-00 [3]) ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])
40003-03 ▽ 0634	Поставяне на вентрикуларен шънт до друго екстракраниално място
40003-04	Поставяне на цистернален шънт Поставяне на шънт: • цистерно-атриален • цистерноперитонеален • цистерноплеврален

РЕВИЗИЯ, ОТСТРАНЯВАНЕ И ПРОМИВАНЕ НА ВЕНТРИКУЛНИ ШЪНТОВЕ

Изключва:

ревизия на дистален катетър от вентрикулен шънт – 54.95

*02.41 ПРОМИВАНЕ И ЕКСПЛОРАЦИЯ НА ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ

Експлорация на вентрикулоперитонеален шънт във вентрикуларна позиция

Промивка, поставяне или премахване на вътречерепен цереброспинален шънт

	<i>Кодирай също когато е направена:</i> • невроендоскопия (40903-00 [1])
	<i>Не включва:</i> поставяне на външен вентрикуларен дрен (39015-00 [3]) ревизия на шънт в цереброспиналната течност (40009-00, 40009-01 [24])
90002-00	Промивка на цереброспинален шънт
	*02.42 СМЯНА НА ВЕНТРИКУЛЕН ШЪНТ реинсерция на Холтерова клапа смяна на вентрикулен катетър ревизия на вентрикуло-перитонеален шънт от вентрикулната страна

Ревизия на интракраниален цереброспинален шънт

▽ 0634	<i>Включва:</i> отстраняване и повторно поставяне на цереброспинален шънт смяна на цереброспинален шънт
	<i>Не включва:</i> ревизия на дистално място: • предсърдно (90200-00 [605]) • перитонеално (90330-00 [1001]) • плеврално (90174-00 [557])
40009-00	Ревизия на вентрикулен шънт
40009-01	Ревизия на цистернален шънт

ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ЧЕРЕПА, ГЛАВНИЯ МОЗЪК И МЕНИНГИТЕ МУ

Изключва:

операции на:

пинеална жлеза - 07.17, 07.51-07.59

хипофиза - 07.13-07.15, 07.61-07.79

*02.91 ОТСТРАНЯВАНЕ НА КОРТИКАЛНИ АДХЕЗИИ**Друга вътречерепна ексцизия**

Не включва: ексцизия чрез операция на основата на черепа (39640, 39642, 39646, 39650, 39653 39658, 39660, 39662, 90032-00 [17])

40703-00 Кортицектомия на мозъка

Кортикална резекция на мозъка

Не включва: топектомия (40703-01 [16])**Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък**

90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки

Хориоидна плексектомия

Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки

Дебридман на мозък или мозъчни обвивки

Декортикация на мозъчни менинги

Ексцизия на:

• мозък или мозъчни обвивки }

• лезия на мозък }

БДУ

Инцизия на мозък БДУ

Лоботомия на мозък

Лизиране на корови сраствания

Възстановяване на мозък БДУ

Трактотомия на мозък

*02.92 ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ГЛАВНИЯ МОЗЪК**Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък**

90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки

Хориоидна плексектомия

Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки

Дебридман на мозък или мозъчни обвивки

Декортикация на мозъчни менинги

Ексцизия на:

• мозък или мозъчни обвивки }

• лезия на мозък }

БДУ

Инцизия на мозък БДУ

Лоботомия на мозък

Лизиране на корови сраствания

Възстановяване на мозък БДУ

Трактотомия на мозък

*02.93 ИМПЛАНТИРАНЕ, НА ВЪТРЕЧЕРЕПЕН СТИМУЛАТОР

имплантиране, инсерция, наместване или смяна на вътречерепен:

мозъчен пейсмейкър (невропейсмейкър)

дълбоки електроди

епидурални стабилизатори

ЕЕГ-датчици

електроди във форамен овале

интракраниален електростимулатор

субдурални клеми и шини

Други процедури за апликация, поставяне или премахване върху череп, мозъчни обвивки или мозък

40709-00 Поставяне на интракраниален електрод чрез трепанационно отвърстие

Дълбока мозъчна стимулация

Имплантиране на вътречерепен електрод

Включва: поставяне на екстензионен проводник, свързващ електроди към невростимулатор

Забележка: Извършено при:

- епилепсия
- мултиплена склероза
- контрол на болката
- Паркинсонова болест

Кодирай също когато е направена:

- интракраниална стереотактична локализация (40803-00 [1])
- подкожно имплантиране на невростимулатор (39134-01 [1604])

*02.96 ИНСЕРЦИЯ НА СФЕНОИДАЛНИ ЕЛЕКТРОДИ

Други процедури за апликация, поставяне или премахване върху череп, мозъчни обвивки или мозък

40709-00 Поставяне на интракраниален електрод чрез трепанационно отвърстие

Дълбока мозъчна стимулация

Имплантиране на вътречерепен електрод

Включва: поставяне на екстензионен проводник, свързващ електроди към невростимулатор

Забележка: Извършено при:

- епилепсия
- мултиплена склероза
- контрол на болката
- Паркинсонова болест

Кодирай също когато е направена:

- интракраниална стереотактична локализация (40803-00 [1])
- подкожно имплантиране на невростимулатор (39134-01 [1604])

40712-00 Поставяне на интракраниален електрод чрез краниотомия

Дълбока мозъчна стимулация

Включва: поставяне на екстензионен проводник, свързващ електроди към невростимулатор

Забележка: Извършено при:

- епилепсия
- мултиплена склероза
- контрол на болката
- Паркинсонова болест

*02.99 ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ЧЕРЕПА, ГЛАВНИЯ, МОЗЪК И МЕНИНГИТЕ МУ

Изключва:

химическа шокова терапия - 94.24

електрошокова терапия:

субконвулсивна - 94.26

други - 94.27

Други процедури в областта на череп, мозъчни обвивки или мозък

90007-02 Други процедури на мозък или мозъчни обвивки

Хориоидна плексектомия

Кюретаж на мозък или мозъчни обвивки

Дебридман на мозък или мозъчни обвивки

Декортикация на мозъчни менинги

Ексцизия на:

- мозък или мозъчни обвивки   }
- лезия на мозък   }

БДУ

Инцизия на мозък БДУ

Лоботомия на мозък

Лизиране на корови сраствания

Възстановяване на мозък БДУ

Трактомия на мозък

ИНЦИЗИЯ, ПРЕРЯЗВАНЕ И ЕКСЦИЗИЯ НА ЧЕРЕПНИ И ПЕРИФЕРНИ НЕРВИ

Изключва:

оптикоцилиарна невректомия - 12.79
симпатикусова ганглиектомия - 05.21-05.29

*04.01 ЕКСЦИЗИЯ НА НЕВРИНОМ НА НЕРВУС АКУСТИКУС

с краниотомия

Изключва:

при стереотаксична радиохирургия - 92.3

Освобождаване на интракраниален нерв

39500-00 Интракраниално прерязване на вестибуларен нерв

Интракраниално разделяне на вестибуларния нерв

Включва: такава през задната черепна ямка

Не включва: такава през:

- ретролабиринтен достъп (41596-00, 41596-02 [331])
- транслабиринтен достъп (41593-00 [331])

*04.02 РАЗСИЧАНЕ НА НЕРВУС ТРИГЕМИНУС -

ретрогасерна невротомия

Освобождаване на интракраниален нерв

39106-00 Освобождаване на вътречерепния тригеминален нерв

Тригеминална ганглионектомия

Интракраниална:

- невректомия при тригеминална невралгия
- тригеминална невротомия

Прерязване на интракраниален тригеминален нерв

*04.03 РАЗСИЧАНЕ НА ДРУГИ ЧЕРЕПНИ ИЛИ ПЕРИФЕРНИ НЕРВИ**Изключва:**

глософарингеус - 29.92

ларингеус - 31.91

нерви на надбъбренчната жлеза - 07.42

френикус за колапс на белия дроб - 33.31

вагус - 44.00-44.03

Освобождаване на интракраниален нерв

39327-03 Освобождаване на друг вътречерепен нерв

Разделяне на периферен нерв

Не включва: такава на менинги на очния нерв(обивка) (42548-00 [69])

39324-01 Отворена невротомия на повърхностен периферен нерв

39327-01 Отворена невротомия на дълбок периферен нерв

Отворена невротомия:

- екстракраниален нерв
- първични задни коренчета на спинален нерв

Не включва: разделяне на:

- интракраниален нерв (39327-03 [73])
- симпатиков нерв (35000, 35003, 35012, 90014-00 [81])

*04.04 ДРУГА ИНЦИЗИЯ НА ЧЕРЕПНИ И ПЕРИФЕРНИ НЕРВИ**Освобождаване на интракраниален нерв**

39327-03 Освобождаване на друг вътречерепен нерв

Разделяне на периферен нерв

Не включва: такава на менинги на очния нерв(обивка) (42548-00 [69])

39327-01 Отворена невротомия на дълбок периферен нерв

Отворена невротомия:
• екстракраниален нерв
• първични задни коренчета на спинален нерв
Не включва: разделяне на:
• интракраниален нерв (39327-03 [73])
• симпатиков нерв (35000, 35003, 35012, 90014-00 [81])

*04.05 ГАНГЛИЕКТОМИЯ НА ГАСЕРОВИЯ ГАНГЛИЙ

Освобождаване на интракраниален нерв

39106-00 Освобождаване на вътречерепния тригеминален нерв
Тригеминална ганглионектомия
Интракраниална:
• невректомия при тригеминална невралгия
• тригеминална невротомия
Прерязване на интракраниален тригеминален нерв

*04.07 ДРУГА ЕКСЦИЗИЯ ИЛИ АВУЛЗИЯ НА ЧЕРЕПНИ ИЛИ ПЕРИФЕРНИ НЕРВИ

киретаж на периферен нерв
дебриден на периферен нерв
резекция на периферен нерв
ексцизия на периферен невром (на Мортън)

Изключва:

биопсия на черепни и периферен нерв - 04.11-04.12

Друга невректомия

39327-00 Невректомия на дълбок периферен нерв
Не включва: интракраниална невректомия при тригеминална невралгия (39106-00 [73])
39327-04 Невректомия на вътречерепен нерв
Отстраняване на тумор от краилен нерв
Не включва: интракраниален невробластом (43987-02 [80])
отстраняване на тумор от церебело-понтинния ъгъл (41575-00 [15])

ДИАГНОСТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ НА ПЕРИФЕРНАТА НЕРВНА СИСТЕМА

*04.12 ОТВОРЕНА БИОПСИЯ НА ЧЕРЕПЕН ИЛИ ПЕРИФЕРЕН НЕРВ ИЛИ ГАНГЛИОН

Биопсия на нерв

90013-00 Биопсия на нерв

Биопсия на мозък или менинги

39706-00 Биопсия на мозък чрез остеопластична краниотомия
Отворена мозъчна биопсия
Включва: остеопластично ламбо

*04.2 ДЕСТРУКЦИЯ НА ЧЕРЕПНИ ИЛИ ПЕРИФЕРНИ НЕРВИ

чрез инжекция на невролитично вещество
радиологично
криотерапия
радиофrekвентна абляция

Прилагане на невролитик в краилен нерв

Блокада на краилен нерв с невролитик
Забележка: извършвана за управление на болката

39100-00 Приложение на невролитик в първичен клон на тригеминалния нерв
Инжекция на:
• алкохол
• фенол

18290-00 Прилагане на невролитик в друг краилен нерв

Прилагане на невролитик в друг периферен нерв

Блокада на друг периферен нерв с невролитик

Включва: прилагане в спинални нерви:

- клон
- плексус
- корен

Не включва: това в:

- краидален нерв (виж блок [61])
- заден пръвичен клон на спинален нерв (39013-02 [62])
- симпатиков нерв (виж блок [66])

18292-00 Прилагане на невролитик в друг периферен нерв

Прилагане на невролитик в:

- дорзален коренов ганглий
- интервертебрален отвор

Друга невролиза на периферен нерв и нервен ствол

39312-00 Отворена невролиза на интерфасциуларен периферен нервен ствол

39330-00 Отворена невролиза на периферен нерв, некласифицирана другаде

Декомпресия на периферен нерв БДУ

Не включва: такава с транспозиция на нерв (39321-00 [83])

*04.3 ШЕВ НА ЧЕРЕПНИ ИЛИ ПЕРИФЕРНИ НЕРВИ

Възстановяване на нерв или нервен ствол

Не включва: вторично възстановяване (39303, 39309 [84])

39300-00 Първично възстановяване на нерв

Анастомоза на нерв

Шев на нерв

Не включва: анастомоза на:

- лицево-аксесорен нерв (39503-01 [83])
- лицеохипоглосален нерв (39503-00 [83])

39306-00 Първично възстановяване на нервен ствол

Анастомоза на нервен ствол

Шев на нервен ствол

ОСВОБОЖДАВАНЕ НА АДХЕЗИИ И ДЕКОМПРЕСИЯ НА ЧЕРЕПНИ И ПЕРИФЕРНИ НЕРВИ

*04.41 ДЕКОМПРЕСИЯ НА КОРЕНА НА НЕРВУС ТРИГЕМИНУС

Декомпресия на вътречерепен нерв

39112-00 Интракраниална декомпресия на друг черепен нерв

Интракраниална декомпресия на тригеминален нерв

*04.42 ДЕКОМПРЕСИЯ НА ДРУГ ЧЕРЕПЕН НЕРВ

Декомпресия на вътречерепен нерв

39112-00 Интракраниална декомпресия на друг черепен нерв

Интракраниална декомпресия на тригеминален нерв

*04.5 ВЗИМАНЕ НА ЧЕРЕПЕН ИЛИ ПЕРИФЕРЕН НЕРВ ЗА ТРАНСПЛАНТАЦИЯ

Декомпресия на вътречерепен нерв

41569-00 Интракраниална декомпресия на лицев нерв

Не включва: такава с частична резекция на слепоочната кост (41584-01 [324])

Възстановяване на нерв или нервен ствол

Не включва: вторично възстановяване (39303, 39309 [84])

39318-00 Графт на нерв

Включва: доставяне на графт за нерв

39315-00 Нервен графт на нервен ствол

Стволов графт към периферен нервен ствол

Включва: доставяне на нервен графт

*04.6 ТРАНСПОЗИЦИЯ НА ЧЕРЕПЕН ИЛИ ПЕРИФЕРЕН НЕРВ

трансплантация на нерв

Възстановяване на нерв или нервен ствол

Не включва: вторично възстановяване (39303, 39309 [84])

39321-00 Транспозиция на нерв

Включва: невролиза

ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ЧЕРЕПНИ И ПЕРИФЕРНИ НЕРВИ

*04.91 НЕВРЕКТАЗИЯ

Други процедури на нервите

90016-01 Други процедури на нерви
Невректазия

*04.93 ОТСТРАНЯВАНЕ НА ПЕРИФЕРЕН НЕВРОСТИМУЛАТОР

Поставяне, подмяна или отстраняване на електроди в периферните нерви

39136-02 Премахване на електроди в периферни нерви

Не включва: такава при смяна (39137-01 [67])

*04.99 ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ЧЕРЕПНИ ИЛИ ПЕРИФЕРНИ НЕРВИ

Други процедури на нервите

90016-01 Други процедури на нерви
Невректазия

*05.0 РАЗСИЧАНЕ НА СИМПАТИКУСОВ НЕРВ ИЛИ ГАНГЛИЙ

Изключва:

нервите на надбъречната жлеза - 07.42

Хирургична симпатектомия

Разделяне   }
Невректомия   }   на симпатиков нерв

Не включва: реоперация при предишна хирургическа симпатектомия (35006-00, 35009-00, 90015-00 [85])

90014-00 Друга хирургична симпатектомия

Периатериална хирургична симпатектомия

Хирургична ганглионектомия:

- сphenopalatинен възел
- симпатиков БДУ

СИМПАТЕКТОМИЯ

*05.21 СФЕНОПАЛАТИНАЛНА ГАНГЛИОНЕКТОМИЯ

Хирургична симпатектомия

Разделяне   }
Невректомия   }   на симпатиков нерв

Не включва: реоперация при предишна хирургическа симпатектомия (35006-00, 35009-00, 90015-00 [85])

90014-00 Друга хирургична симпатектомия

Периатериална хирургична симпатектомия

Хирургична ганглионектомия:

- сфенопалатинен възел
- симпатиков БДУ

*05.25 ПЕРИАРТЕРИАЛНА СИМПАТЕКТОМИЯ

Хирургична симпатектомия

Разделяне   }
 Невректомия   }   на симпатиков нерв

Не включва: реоперация при предишна хирургическа симпатектомия (35006-00, 35009-00,
 90015-00 [85])

- 90014-00 Друга хирургична симпатектомия
 Периатериална хирургична симпатектомия
 Хирургична ганглионектомия:
  - сфенопалатинен възел
  - симпатиков БДУ

ОПЕРАЦИИ НА ПИНЕАЛНАТА ЖЛЕЗА

*07.51 ЕКСПЛОРАЦИЯ НА ПИНЕАЛНАТА ОБЛАСТ

Изключва:

същото с инцизия на пинеалната жлеза - 07.52

Други процедури на епифизна жлеза

- 90043-00 Други процедури на епифизна жлеза
 Изследване на пинеална област

*07.52 ИНЦИЗИЯ НА ПИНЕАЛНАТА ЖЛЕЗА

Други процедури на епифизна жлеза

- 90043-00 Други процедури на епифизна жлеза
 Изследване на пинеална област

*07.53 ЧАСТИЧНА ЕКСЦИЗИЯ НА ПИНЕАЛНАТА ЖЛЕЗА

Изключва:

биопсия на пинеалната жлеза - 07.17

Други процедури на епифизна жлеза

- 90043-00 Други процедури на епифизна жлеза
 Изследване на пинеална област

Ексцизионни процедури на епифизна жлеза

- 30075-08 Биопсия на епифизна жлеза
 39712-01 Премахване на лезия от епифизното тяло
 Отстраняване на пинеалом

*07.54 ТОТАЛНА ЕКСЦИЗИЯ НА ПИНЕАЛНАТА ЖЛЕЗА

пинеалектомия (тотална) (пълна)

Други процедури на епифизна жлеза

- 90043-00 Други процедури на епифизна жлеза
 Изследване на пинеална област

*07.59 ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ПИНЕАЛНАТА ЖЛЕЗА

Други процедури на епифизна жлеза

- 90043-00 Други процедури на епифизна жлеза
 Изследване на пинеална област

ХИПОФИЗЕКТОМИЯ***07.61 ЧАСТИЧНА ЕКСЦИЗИЯ НА ХИПОФИЗАТА С ТРАНСФРОНТАЛЕН ДОСТЪП**

частична криохипофизектомия с трансфронтален достъп

разсичане на хипофизното стъбло с трансфронтален достъп

ексцизия на лезия на питуитарната жлеза (хипофизата) с трансфронтален достъп

субтотална хипофизектомия с трансфронтален достъп

хипофизна инфундабулектомия с трансфронтален достъп

Изключва:

трансфронтална биопсия на хипофизата - 07.13

Други ексцизионни процедури на хипофиза

39715-00 Частична ексцизия на хипофиза, транскраниален достъп

Отстраняване лезия на хипофизата чрез транскраниален достъп

Не включва: краниофарингеом (39712-02 [125])

*07.62 ТРАНССФЕНОИДАЛНА ЕКСЦИЗИЯ НА ХИПОФИЗАТА**Изключва:**

трансфеноидална биопсия на хипофизата - 07.14

Други ексцизионни процедури на хипофиза

39715-01 Частична ексцизия на хипофиза, транссфеноидален подход (достъп)

Отстраниване лезия на хипофизата чрез транссфеноидален достъп

Включва: транссетмоидален } достъп

трансназален }

Не включва: такава за отстраняване на краниофарингеом (39712-02 [125])

*07.63 ЧАСТИЧНА ЕКСЦИЗИЯ НА ХИПОФИЗАТА, НЕУТОЧНЕН ДОСТЪП**Изключва:**

биопсия на хипофизата БДУ - 07.15

Други процедури на хипофиза

90044-00 Други процедури на хипофизна жлеза

Изследване на хипофизна ямка

*07.64 ТРАНСФРОНТАЛНА ТОТАЛНА ЕКСЦИЗИЯ НА ХИПОФИЗАТА

аблация на хипофизата с имплантация на (стронций-итриум) с трансфронтален достъп

пълна криохипофизектомия с трансфронтален достъп

Други ексцизионни процедури на хипофиза

39715-02 Тотална ексцизия на хипофиза, транскраниален достъп

Не включва: такава за отстраняване на краниофарингеом (39712-02 [125])

*07.65 ТРАНССФЕНОИДАЛНА ТОТАЛНА ЕКСЦИЗИЯ НА ХИПОФИЗАТА**Други ексцизионни процедури на хипофиза**

39715-03 Тотална ексцизия на хипофиза, транссфеноидален достъп

Не включва: такава за отстраняване на краниофарингеом (39712-02 [125])

*07.66 ТОТАЛНА ЕКСЦИЗИЯ НА ХИПОФИЗАТА, ДРУГ УТОЧНЕН ДОСТЪП**Други процедури на хипофиза**

90044-00 Други процедури на хипофизна жлеза

Изследване на хипофизна ямка

*07.69 ТОТАЛНА ЕКСЦИЗИЯ НА ХИПОФИЗАТА, НЕУТОЧНЕН ДОСТЪП

хипофизектомия БДУ

питуитектомия БДУ

Други процедури на хипофиза

90044-00 Други процедури на хипофизна жлеза
Изследване на хипофизна ямка

ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ХИПОФИЗАТА

*07.71 ЕКСПЛОРАЦИЯ НА ХИПОФИЗАРНАТА ЯМКА

Изключва:

експлорация с инцизия на хипофизата - 07.72

Други процедури на хипофиза

90044-00 Други процедури на хипофизна жлеза
Изследване на хипофизна ямка

*07.72 ИНЦИЗИЯ НА ХИПОФИЗАТА

аспирация на:

краниобукалната гънка

кранофарингиома

хипофиза

ямка на Ратке

Други процедури на хипофиза

90044-00 Други процедури на хипофизна жлеза
Изследване на хипофизна ямка

*07.79 ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ХИПОФИЗАТА

инсерция на пломба в села турцика

Други процедури на хипофиза

90044-00 Други процедури на хипофизна жлеза
Изследване на хипофизна ямка

ЕКСЦИЗИЯ НА ЛЕЗИЯ ИЛИ ТЪКАН НА СЛЪЗНА ЖЛЕЗА

*09.20 ЕКСЦИЗИЯ НА СЛЪЗНА ЖЛЕЗА, НЕУТОЧНЕНА

Ексцизионни процедури на слъзна система

42593-00 Ексцизия на слъзна жлеза
Ексцизия лезия на слъзна жлеза
Дакриоаденектомия
Включва: инцизия на клепачен лоб
*09.21 ЕКСЦИЗИЯ НА ЛЕЗИЯ НА СЛЪЗНА ЖЛЕЗА
Изключва:
биопсия на слъзна жлеза - 09.11

Ексцизионни процедури на слъзна система

42593-00 Ексцизия на слъзна жлеза
Ексцизия лезия на слъзна жлеза
Дакриоаденектомия
Включва: инцизия на клепачен лоб

ОРБИТОТОМИЯ

*16.01 ОРБИТОТОМИЯ С КОСТНО ЛАМБО

орбитотомия с латерален достъп

Орбитотомия с отстраняване и подмяна на кост

Декомпресионна орбитотомия с отстраняване и замяна на кост

42530-00 Експлоративна орбитотомия, изискваща отстраняване и подмяна на кост

*16.02 ОРБИТОТОМИЯ С ИНСЕРЦИЯ НА ОРБИТАЛЕН ИМПЛАНТАНТ

Изключва:

такава с костно ламбо - 16.01

Екзентерация на орбита

Евисцерация на орбита

42536-04 Екзентерация на орбита с отстраняване на прилежащите структури

Вторични процедури след отстраняване на очната ябълка

Включва: процедури на анофтальмична орбита или сак

Не включва: такава с:

- енуклеация на очна ябълка (42506-01, 42509-00, 42510-00 [161])
- евисцерация на очна ябълка (42515-00 [161])

42518-00 Поставяне на хрущялен орбитален имплантант към анофтальмична орбита

Орбитотомия

42534-00 Орбитотомия с инсерция на орбитален имплантант

*16.09 ДРУГА ОРБИТОТОМИЯ

Орбитотомия

42533-00 Експлоративна орбитотомия

Орбитотомия БДУ

Включва: дренаж

Не включва: такава с:

- биопсия (42533-01 [224])
- ексцизия на лезия (42542-00 [224])
- отстраняване на чуждо тяло (42542-01 [224])

ЕВИСЦЕРАЦИЯ НА ОЧНА ЯБЪЛКА

*16.39 ДРУГА ЕВИСЦЕРАЦИЯ НА ОЧНА ЯБЪЛКА

Ексцизионни процедури на очната ябълка

42512-00 Евисцерация на очна ябълка без имплант

Евисцерация на очна ябълка БДУ

ЕНУКЛЕАЦИЯ НА ОЧНА ЯБЪЛКА

*16.49 ДРУГА ЕНУКЛЕАЦИЯ НА ОЧНА ЯБЪЛКА

отстраняване на очна ябълка БДУ

Ексцизионни процедури на очната ябълка

42506-00 Енуклеация на очна ябълка без имплант

Енуклеация на очна ябълка БДУ

ЕКСЕНТЕРАЦИЯ НА ОРБИТАЛНО СЪДЪРЖИМО

*16.51 ЕКСЕНТЕРАЦИЯ НА ОРБИТА С ОТСТРАНЯВАНЕ НА ПРИЛЕЖАЩИТЕ СТРУКТУРИ

радикална орбитомаксилектомия

Екзентерация на орбита

Евисцерация на орбита

42536-04 Екзентерация на орбита с отстраняване на прилежащите структури

*16.52 ЕКСЕНТЕРАЦИЯ НА ОРБИТА С ТЕРАПЕВТИЧНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА ОРБИТАЛНА КОСТ

Екзентерация на орбита

Евисцерация на орбита

42536-05 Екзентерация на орбита с терапевтично отстраняване на орбитална кост

*16.59 ДРУГА ЕКСЕНТЕРАЦИЯ НА ОРБИТА

евисцерация на орбита БДУ

екзентерация на орбита с трансплантирана темпорален мускул

Екзентерация на орбита

Евисцерация на орбита

42536-00 Екзентерация на орбита

ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ОРБИТА И ОЧНА ЯБЪЛКА

Изключва:

иригация на око - 96.51

изпливане и нагаждане на помощни средства за виждане - 95.31-95.33

отстраняване на:

очни протези НКД - 97.31

непенетриращи чужди тела без инцизия от окото - 98.21

*16.92 ЕКСЦИЗИЯ НА ЛЕЗИЯ НА ОРБИТА

Изключва:

биопсия на орбита - 16.23

Орбитотомия с биопсия или ексцизия

Не включва: отстраняване и замяна на кост (виж блок [227])

42542-00 Експлоративна орбитотомия, преден аспект, с ексцизия на лезия

*16.93 ЕКСЦИЗИЯ НА ЛЕЗИЯ НА ОКО БЕЗ УТОЧНЕНА СТРУКТУРА

Изключва:

биопсия на око БДУ - 16.23

Други процедури върху очна ябълка

90061-00 Други процедури на очна ябълка

*16.98 ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ОРБИТА

Други процедури на орбита

90083-00 Други процедури на орбита

ЕНДАРТЕРИЕКТОМИЯ

ендартериектомия с:

емболектомия

кръпка

временен байпас по време на операция

тромбектомия

*38.11 ЕНДАРТЕРИЕКТОМИЯ - ВЪТРЕЧЕРЕПНИ СЪДОВЕ

церебрални (антериорни) (средни)

кръгът на Уилис

постериорна комуникираща артерия

Ендартеректомия

Включва: затваряне с шев

Не включва: коронарна ендартеректомия (38505-00 [669])

такава с артериален байпас, за подготовка на място за анастомоза (33554-00 [701])

90229-00 Друга ендартеректомия

*38.12 ЕНДАРТЕРИЕКТОМИЯ - ДРУГИ СЪДОВЕ НА ГЛАВАТА И ШИЯТА

каротида артерия (обща) (външна) (вътрешна)

югуларна вена (външна) (вътрешна)

Ендартеректомия

Включва: затваряне с шев

Не включва: коронарна ендартеректомия (38505-00 [669])

такава с артериален байпас, за подготовка на място за анастомоза (33554-00 [701])

90229-00 Друга ендартериектомия

РЕЗЕКЦИЯ НА СЪД С АНАСТОМОЗА

ангиектомия с анастомоза

ексцизия със смяна на:

аневризма (артериовенозна) с анастомоза
кръвоносен съд (лезия) с анастомоза

*38.31 РЕЗЕКЦИЯ НА СЪД С АНАСТОМОЗА - ВЪТРЕЧЕРЕПНИ СЪДОВЕ

церебрални (антериорни) (средни)

кръйт на Уипис
постериорна комуникираща артерия

Възстановяване на артерия чрез анастомоза

Възстановяване целостта на артерия с директна анастомоза

32766-00 Възстановяване на друга артерия чрез директна анастомоза

*38.32 РЕЗЕКЦИЯ НА СЪД С АНАСТОМОЗА - ДРУГИ СЪДОВЕ НА ГЛАВАТА И ШИЯТА

каротидна артерия (обща) (външна) (вътрешна)
югуларна вена (външна) (вътрешна)

Възстановяване на артерия чрез анастомоза

Възстановяване целостта на артерия с директна анастомоза

33827-00 Възстановяване на каротидна артерия чрез директна анастомоза

РЕЗЕКЦИЯ НА СЪД СЪС СМЯНА

ангиектомия

ексцизия със смяна на:

аневризма (артериовенозна) или
кръвоносен съд (лезия)

Изключва:

ендоваскуларна корекция на аневризма – 39.71–39.79

*38.41 РЕЗЕКЦИЯ НА ВЪТРЕЧЕРЕПНИ СЪДОВЕ СЪС СМЯНА

Възстановяване на артерия чрез интерпозиционен графт

Възстановяване целостта на артерия с междуинен графт

90213-03 Възстановяване на друга артерия чрез интерпозиционен графт

Артериален байпас графт с използване на вена

Кодирай също когато е направена:

- ендартериектомия при подготовка на място за анастомоза (33554-00 [701])
  - патч графт (33548 [707])
  - доставяне на вена от ръка или крак (32760-00 [730]), освен когато вената е доставена от същата ръка или крак, върху който е изпълнен байпас или графт – пропусни кода
- Не включва:* коронарен байпас (виж блокове [672] до [679])

32763-00 Друг артериален байпас с използване на вена

ДРУГ ШЪНТ ИЛИ СЪДОВ БАЙПАС

*39.28 ЕКСТРАКРАНИАЛЕН-ИНТРАКРАНИАЛЕН (ЕС-ИС) СЪДОВ БАЙПАС

Екстракраниален към интракраниален байпас

39818-00 Екстракраниален към интракраниален байпас с графт от артерия темпоралис суперфациалис

ШЕВ НА НЕУТОЧНЕН КРЪВОНОСЕН СЪД

*39.31 ШЕВ НА АРТЕРИЯ

Директно затваряне на артерия

Шев на артериална рана:

- директна
- латерална

90209-03 Директно затваряне на друга артерия

*39.32 ШЕВ НА ВЕНА

Директно затваряне на вена

- Шев на венозно нараняване:
- директно
  - латерално

90232-00 Директно затваряне на друга вена

РЕВИЗИЯ НА СЪДОВА ПРОЦЕДУРА

*39.49 ДРУГИ РЕВИЗИИ НА СЪДОВИ ПРОЦЕДУРИ

премахване на съсиреци (трансплантат)

ревизия на:

анастомоза на кръвоносни съдове

съдова процедура (предишна)

Други процедури на артерии и вени

90223-01 Други съдови процедури

ДРУГО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СЪДОВЕ

*39.50 АНГИОПЛАСТИКА ИЛИ АТЕРЕКТОМИЯ НА НЕКОРОНАРЕН СЪД

перкутанна транслуминална ангиопластика (PTA) на некоронарен съд:

артерии на главата и шията:

базиларна

каротидна

вертебрална

съдове на долн крайник

мезентериална артерия

рenalна артерия

съдове на горен крайник

кодирай също всяка:

инжекция или инфузия на тромболитично вещество – 99.10

инсерция на некоронарен стент или стент имплантант – 39.90

Транслуменна балонна ангиопластика

Не включва: периферна лазерна ангиопластика (виж блок [758])

такава на коронарни артерии (виж блокове [670] и [671]):

- с атеректомия (виж блок [669])

35303-06 Перкутанна транслуменна балонна ангиопластика

Корекция } стеноза на артериовенозна фистула

Ревизия } чрез перкутанна транслуменна балонна ангиопластика

*39.51 КЛИПСИРАНЕ НА АНЕВРИЗМА

Изключва:

клипсироване на артериовенозна фистула - 39.53

Деструкция на интракраниална аневризма или друга съдова лезия

39800-00 Клипинг на черепна аневризма

*39.52 ДРУГА КОРЕКЦИЯ ПРИ АНЕВРИЗМА

корекция при аневризма чрез:

коагулация

електроагулация

филиформена пункция

метил-метакрилат

шев

тлен шев

обивване

Изключва:

ендоваскуларна корекция на аневризма – 39.71-39.79

възстановяваща операция (аорта) - 39.54

възстановяване при:

смяна на трансплантат - 38.40-38.49

резекция - 38.30-38.49, 38.60-38.69

Деструкция на интракраниална аневризма или друга съдова лезия

35412-00 Ендоваскуларна оклузия на мозъчна аневризма или артериовенозна малформация

Транскатетърна емболизация на мозъчна аневризма или артериовенозна малформация

Включва: поставяне на:

- спирали
- интракраниални:
  - балони
  - стентове

Катетеризация

39812-00 Лигиране на цервикален съд при интракраниална аневризма

39806-00 Клипинг на вътречерепна проксимална артерия

Забележка: Извършено при аневризма или артериовенозна малформация

*39.53 КОРЕКЦИЯ НА АРТЕРИОВЕНОЗНА ФИСТУЛА

емболизация на каротидна кавернозна фистула

възстановяване при артериовенозна фистула чрез:

клипсиране

коагулация

лигатура и прерязване

Изключва:

корекция на:

артериовенозен шънт при бъбречна диализа - 39.42

съдове на глава и шия чрез ендоваскуларен достъп – 39.72

същото при:

смяна на трансплантат - 38.40-38.49

резекция - 38.30-38.49, 38.60-38.69

Деструкция на интракраниална аневризма или друга съдова лезия

39815-00 Облитерация на каротидо-кавернозна фистула

Включва: комбинация от цервикална и вътречерепна процедура

Ексцизия на артериовенозна фистула на шия

Кодирай също когато е направена:

- прекъсване на хранещи съдове (34124-02 [745])

34115-00 Ексцизия или лигиране на обикновена артериовенозна фистула на шия

34115-01 Ексцизия или лигиране на сложна артериовенозна фистула на шия

Възстановяване артериовенозна фистула на шията

Кодирай също когато е направено:

- прекъсване на хранещи съдове (34124-02 [745])

34124-00 Възстановяване на обикновена артериовенозна фистула на шия с възстановяване на целостта

34124-01 Възстановяване на сложна артериовенозна фистула на шия с възстановяване на целостта

*39.56 ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА КРЪВОНОСЕН СЪД С КРЪПКА ТЪКАНЕН ТРАНСПЛАНТАТ

Изключва:

същото с резекция - 38.40-38.49

Патч графт на артерия

Кодирай също когато е направен:

- артериален байпас с използване на:
- смесен, последвателен, кросовър графт (32718, 32754, 32757 [713])
- синтетичен материал (виж блок [712])
- вена (виж блок [711])

Не включва: такъв с коронарна ендатериектомия (38505-00 [669])

33548-00

Патч графт на артерия с използване на автоложен материал

Патч графт за артериален байпас графт с използване на автоложен материал

Патч графт от:

- артерия
- вена

*39.57 ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА КРЪВОНОСЕН СЪД С КРЪПКА СИНТЕТИЧЕН ТРАНСПЛАНТАТ

Изключва:

същото с резекция - 38.40-38.49

Патч графт на артерия

Кодирай също когато е направен:

- артериален байпас с използване на:
- смесен, последвателен, кросовър графт (32718, 32754, 32757 [713])
- синтетичен материал (виж блок [712])
- вена (виж блок [711])

Не включва: такъв с коронарна ендатериектомия (38505-00 [669])

33548-01

Патч графт на артерия с използване на синтетичен материал

Патч графт за артериален байпас графт с използване на синтетичен материал

*39.58 ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА КРЪВОНОСЕН СЪД С КРЪПКА С НЕУТОЧНЕН ТИП ТРАНСПЛАНТАТ

Изключва:

същото с резекция - 38.40-38.49

Патч графт на артерия

Кодирай също когато е направен:

- артериален байпас с използване на:
- смесен, последвателен, кросовър графт (32718, 32754, 32757 [713])
- синтетичен материал (виж блок [712])
- вена (виж блок [711])

Не включва: такъв с коронарна ендатериектомия (38505-00 [669])

33548-00

Патч графт на артерия с използване на автоложен материал

Патч графт за артериален байпас графт с използване на автоложен материал

Патч графт от:

- артерия
- вена

ЕНДОВАСКУЛАРНА КОРЕНКА НА СЪД

Изключва:

ангиопластика или атеректомия на некоронарен – 39.50

инсерция на некоронарен стент – 39.90

друга корекция на аневризма – 39.52

резекция на абдоминална аорта със смяна – 38.44

резекция на артерии на долн краиник със смяна – 38.48

резекция на торакална аорта със смяна – 38.45

резекция на съдове на горен краиник – 38.43

*39.72 ЕНДОВАСКУЛАРНА КОРЕНКА ИЛИ ОКЛУЗИЯ НА СЪДОВЕ НА ГЛАВА И ШИЯ

койлемболизация или оклузия

ендографт (ове)

ендоваскуларен графт(ове)

емболизация или оклузия с течно тъканно лепило
друг имплантант или вещества за възстановяване, емболизация или оклузия
такава при възстановяване на аневризма, артериовенозна малформация (AVM) или фистула

Деструкция на интракраниална аневризма или друга съдова лезия

35412-00 Ендоваскуларна оклузия на мозъчна аневризма или артериовенозна малформация

Транскатетърна емболизация на мозъчна аневризма или артериовенозна малформация

Включва: поставяне на:

- спирали
- интракраниални:
  - балони
  - стентове

Катетеризация

Транскатетърна емболизация на кръвоносни съдове

Включва: прилагане на:

- балон
- спирали
- етанол
- желатинова гъба
- лепило
- пластмасови частици

катетеризация

35321-02 Транскатетърна емболизация на интракраниални артерии, некласифицирани
другаде

Не включва: ендоваскуларно запушване на мозъчна аневризма или артериовенозна
малформация (34512-00 [11])

*39.79 ДРУГА ЕНДОВАСКУЛАРНА КОРЕКЦИЯ НА АНЕВРИЗМА НА ДРУГИ СЪДОВЕ

кой емболизация или оклузия(спирала)

ендографт (ове)

ендоваскуларен графт(ове)

емболизация или оклузия с течно тъканно лепило

друг имплантант или вещества за възстановяване, емболизация или оклузия

Изключва:

ендовадкуларно възстановяване или оклузия на съдове на глава и шия – 39.72

инсерция на некоронарен артериален стент с бавно изльзване на лекарствено вещество – 00.55

инсерция на некоронарен артериален стент(ове)(при корекция на друга аневризма)- 39.90

неендоваскуларна корекция на артериовенозна фистула – 39.53

друга хирургична оклузия на съдове – вж.категория 38.8

перкутанна транскатетърна инфузия – 99.29

транскатетърна емболизация при stomашно или duodenално кървене – 44.44

Транскатетърна емболизация на кръвоносни съдове

Включва: прилагане на:

- балон
- спирали
- етанол
- желатинова гъба
- лепило
- пластмасови частици

катетеризация

35321-03 Транскатетърна емболизация на кръвоносни съдове, лице и шия

35321-10 Транскатетърна емболизация на други кръвоносни съдове

Транскатетерна емболизация на сперматични вени

*39.8 ОПЕРАЦИИ НА КАРОТИДНО ТЕЛЦЕ И ДРУГИ СЪДОВИ ТЕЛЦА

хемодектомия

денервация на:
аортно телце
каротидно телце
гломектомия, каротидна
имплантация в каротидно телце на:
електронен стимулатор
пейсмейкър

Изключва:
екцизия на югуларен гломус - 20.51

Други процедури на артерии и вени

90223-01 Други съдови процедури

ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА СЪДОВЕ

*39.90 ИНСЕРЦИЯ НА НЕКОРОНАРЕН АРТЕРИАЛЕН СТЕНТ(ОВЕ) БЕЗ БАВНО ИЗЛЪЧВАНЕ НА ЛЕКАРСТВЕНО ВЕЩЕСТВО

стент трансплантат

немонтиран стент(ове)

монтиран стент(ове)

покрит с лекарство стент(ове), например покрит с хепарин

ендографт(ове)

ендоваскуларен графт(ове)

ендоваскуларна реканализационна техника

Изключва:

такава за корекция на аневризма - 39.71-39.79

инсерция на некоронарен артериален стент(ове) с бавно излъчване на лекарствено вещество - 00.55

Транслуменна балонна ангиопластика

Не включва: периферна лазерна ангиопластика (виж блок [758])

такава на коронарни артерии (виж блокове [670] и [671]):
• с атеректомия (виж блок [669])

35309-06 Перкутанна транслуменна балонна ангиопластика, един стент

Не включва: такава при каротидна артерия (35307-00 [754])

35309-07 Перкутанна транслуменна балонна ангиопластика, много стентове

Не включва: такава при каротидна артерия (35307-01 [754])

35307-00 Перкутанна транслуменна ангиопластика на една каротидна артерия, един стент

Включва: използване на устройство за емболна протекция

35307-01 Перкутанна транслуменна ангиопластика на една каротидна артерия, много стентове

Включва: използване на устройство за емболна протекция

СТЕРЕОТАКСИЧНА РАДИОХИРУРГИЯ

Изключва:

стереотаксична биопсия

*92.30 СТЕРЕОТАКСИЧНА РАДИОХИРУРГИЯ, НЕУТОЧНЕНА ДРУГАДЕ

Друга мегаволтова лъчетерапия

▽ 0629

15600-01 Стереотактично лъчелечение, фракционирано
Стереотактична лъчетерапия, фракционирана

***92.31 ЕДНООСНА ФОТОННА РАДИОХИРУРГИЯ**

високоснерижини рентгенови лъчи

линеен акселератор (ускорител)

Друга мегаволтова лъчетерапия

▽ 0629

15600-01 Стереотактично лъчелечение, фракционирано

Стереотактична лъчетерапия, фракционирана

*92.32 МНОГООСНА ФОТОННА РАДИОХИРУРГИЯ

кобалт 60 радиация

гама иридация

Друга мегаволтова лъчетерапия

▽ 0629

15600-01 Стереотактично лъчелечение, фракционирано
Стереотактична лъчетерапия, фракционирана

*92.33 РАДИОХИРУРГИЯ С РАДИОАКТИВНИ ЧАСТИЦИ

обълчване с радиоактивни частици (циклотрон)

акселератор (ускорител) на протони

Друга мегаволтова лъчетерапия

▽ 0629

15600-01 Стереотактично лъчелечение, фракционирано
Стереотактична лъчетерапия, фракционирана

*92.39 СТЕРЕОТАКСИЧНА РАДИОХИРУРГИЯ, НЕКЛАСИФИЦИРАНА ДРУГАДЕ

Друга мегаволтова лъчетерапия

▽ 0629

15600-01 Стереотактично лъчелечение, фракционирано
Стереотактична лъчетерапия, фракционирана

Изискване: Клиничната пътека се счита за завършена, ако е извършена една основна оперативна процедура и минимум по една диагностична процедура от три различни групи (рубрики) кодове по **МКБ 9 КМ** (АКМП, насочени към основната диагноза), **посочени в Приложение № 24.**

За всички клинични пътеки, в чийто алгоритъм са включени образни изследвания (рентгенографии, КТ/МРТ и др.), да се има предвид следното:

Всички медико-диагностични изследвания се обективизират само с оригинални документи, които задължително се прикрепват към ИЗ. Рентгеновите филми или друг носител при образни изследвания се прикрепват към ИЗ.

Резултатите от рентгенологичните изследвания се интерпретират от специалист по образна диагностика, съгласно медицински стандарт „Образна диагностика“.

Документът с резултатите от проведени образни изследвания съдържа задължително:

- трите имена и възрастта на пациента;
- датата на изследването;
- вида на изследването;
- получените резултати от изследването и неговото тълкуване;
- подпись на лекаря, извършил изследването.

Фишът се прикрепва към ИЗ.

В случаите, когато резултатите от проведени образни изследвания не могат да останат в болничното лечебно заведение, в ИЗ на пациента следва да се опише точно резултата от проведеното образно изследване, а самите снимки от него се предоставят на пациента срещу подпись в ИЗ.

Скъпоструващи медицински изделия за провеждане на лечение

Невростимулатори за spinalна и вагусова стимулация	НЗОК не заплаща посочените изделия
Титаниева мрежа	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Костен цимент за краинопластика	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Краинофикс	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Дураген (изкуствена Дура)	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Фибриново лепило	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Диагностично-стимулационни електроди за еднократно приложение	НЗОК не заплаща посочените изделия
Система за дълбока мозъчна стимулация при пациенти с Паркинсонова болест	НЗОК не заплаща посочените изделия
Електроди за инвазивна ЕЕГ при пациенти с фармакорезистентна епилепсия	НЗОК не заплаща посочените изделия
Сет за ултразвукова аспирация	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Бургия за трепанация с предпазна система /краинотом/	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Хемостатична матрица	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Невробалонкатетър	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Резорбируема краинопластика	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Сет за външен ликворен дренаж	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Дуропластика	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Агресивен борер за високооборотна конзола	НЗОК не заплаща посоченото изделие
Комплект електроди за невромониторинг	НЗОК не заплаща посоченото изделие

I. УСЛОВИЯ ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР И ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

Ниво на компетентност за клиничната пътека – от обхвата на медицинската специалност "Неврохирургия", осъществявана на трето ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт "Неврохирургия".

Изискванията за ниво на компетентност на всички задължителни звена, апаратура и специалисти са в съответствие с изискванията на медицински стандарт „Неврохирургия”.

1. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НАЛИЧНИ И ФУНКЦИОНИРАЩИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури чрез договор, вменените като задължителни звена, медицинска апаратура и оборудване, и с друго лечебно заведение за извънболнична или болнична помощ, разположени **на територията му** и имащи договор с НЗОК.

Задължителни звена и медицинска апаратура
1. Клиника/отделение по неврохирургия
2. КАИЛ/ОАИЛ
3. Операционен блок/зали – най-малко две зали
4. Клинична лаборатория, с II или III ниво на компетентност, с възможности за извършване на ликворно изследване, КГА, хемостазеология, туморни маркери, хормони
5. Образна диагностика – рентгенов апарат за скопия и графия, С-рамо за периоперативен образен контрол, ангиографски апарат
6. Апаратура за невроендоскопски операции
7. Доплерова сонография на кръвоносни съдове
8. ЕЕГ
9. ЕМГ
10. Кабинет за изследване на евокирани потенциали

2. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АЛГОРИТЪМА НА ПЪТЕКАТА, НЕНАЛИЧНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури дейността на съответното задължително звено и чрез договор с друго лечебно заведение на територията на **населеното място**, което отговаря на изискванията за апаратура, оборудване и специалисти за тази КП и има договор с НЗОК.

Задължително звено/медицинска апаратура
1. КАТ/МРТ с осигурен 24-часов достъп, вкл. в условията на спешност
2. Патоморфологична лаборатория
3. Имунологична лаборатория
4. Вирусологична лаборатория
5. Микробиологична лаборатория, включително за изследване на анаероби

3. НЕОБХОДИМИ СПЕЦИАЛИСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА.

Блок 1. Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст над 18 години:

- за клиника/отделение по неврохирургия - четирима със специалност по неврохирургия;
- лекари със специалност по анестезиология и интензивно лечение;
- лекар/и със специалност по образна диагностика;
- лекар/и със специалност по клинична лаборатория.

За извършване на процедури с №№ ***39.72, *39.79, *39.90, *39.51, *39.52 и *39.53** се изисква консилиум от неврохирург, невролог и лекар по образна диагностика. Решението на консилиума се отразява в медицинската документация на пациента. Процедурите се извършват от лекар със специалност по образна диагностика, притежаващ свидетелство за професионална квалификация с призната правоспособност по „Инвазивна образна диагностика и интервенционална рентгенология“ (издадено от Ректор на медицински университет), и/или специалист по неврохирургия, притежаващ свидетелство за професионална квалификация за ВСМД „Ендеваскуларна неврохирургия“ (издадено от Ректор на медицински университет), и/или специалист по неврохирургия, притежаващ удостоверение за правоспособност за работа с източници на йонизиращи лъчения и документиран опит – минимум 100 интервенционални мозъчно-съдови процедури за последните 3 години. Опитът се удостоверява с удостоверение/свидетелство, издадено от представляващия лечебното заведение на база работен журнал, в който са регистрирани персонално посоченият брой процедури и описателни фишове. Работният журнал и описателните фишове се съхраняват в лечебното заведение, където са извършени процедурите, и подлежат на проверка от контролните органи на НЗОК.

Блок 2. Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст под 18 години:

- за клиника/отделение по неврохирургия - четирима със специалност по неврохирургия;
- лекари със специалност по анестезиология и интензивно лечение;
- лекар/и със специалност по образна диагностика;
- лекар/и със специалност по клинична лаборатория.
- лекар/и със специалност по детски болести.

За извършване на процедури с №№ ***39.72, *39.79, *39.90, *39.51, *39.52 и *39.53** се изисква консилиум от неврохирург, невролог и лекар по образна диагностика. Решението на консилиума се отразява в медицинската документация на пациента.

Процедурите се извършват от лекар със специалност по образна диагностика, притежаващ свидетелство за професионална квалификация с призната правоспособност по „Инвазивна образна диагностика и интервенционална рентгенология“ (издадено от Ректор на медицински университет), и/или специалист по неврохирургия, притежаващ свидетелство за професионална квалификация за ВСМД „Ендоваскуларна неврохирургия“ (издадено от Ректор на медицински университет), и/или специалист по неврохирургия, притежаващ удостоверение за правоспособност за работа с източници на йонизиращи лъчения и документиран опит – минимум 100 интервенционални мозъчно-съдови процедури за последните 3 години. Опитът се удостоверява с удостоверение/свидетелство, издадено от представляващия лечебното заведение на база работен журнал, в който са регистрирани персонално посоченият брой процедури и описателни фишове. Работният журнал и описателните фишове се съхраняват в лечебното заведение, където са извършени процедурите, и подлежат на проверка от контролните органи на НЗОК.

При доказано онкологично заболяване пациентът задължително се насочва към Клинична онкологична комисия или Клинична хематологична комисия (съгласно медицински стандарти „Медицинска онкология“ и „Клинична хематология“), осигурена от лечебното заведение чрез договор.

При анамнеза от страна на пациента за алергия, се извършва задължителна консултация с лекар със специалност по анестезиология или клинична алергология.

4. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АЛГОРИТЪМА НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

Минимален обем дейност за клиника/отделение по неврохирургия от III-то ниво на компетентност – **450** операции годишно.

II. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ЛЕЧЕНИЕ

Дейностите и услугите в обхвата на клиничната пътека се осъществяват незабавно или се планират за изпълнение в зависимост от развитието, тежестта и остротата на съответното заболяване и определения диагностично-лечебен план.

1. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ.

Диагностика и лечение за пациенти с:

1. мозъчно-съдова болест;
2. крациоцеребрални тумори;
3. възпалителни и паразитни заболявания;
4. малформации на ЦНС;
5. епилепсия;
6. болеви синдроми;
7. хиперкинезии.

2. ДИАГНОСТИЧНО – ЛЕЧЕБЕН АЛГОРИТЪМ.

ДИАГНОСТИЧНО – ЛЕЧЕБНИЯТ АЛГОРИТЪМ Е ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРЕДЕЛЯ ПАКЕТА ОТ БОЛНИЧНИ ЗДРАВНИ ДЕЙНОСТИ, КОИТО СЕ ЗАПЛАЩАТ ПО ТАЗИ КЛИНИЧНА ПЪТЕКА.

Прием и изготвяне на диагностично-лечебен план.

Специфичното лечение при болните с крациоцеребрална лезия (КЦЛ) включва комбинирани оперативни и консервативни терапевтични подходи:

- контролиране на интракраниалната хипертенсия – оперативно и медикаментозно;
- цялостно или частично отстраняване на лезията;

- имплантиране на мозъчни клапи, дренажи, стимулатори, електроди;
- при коматозно болните се провежда интензивно лечение.

Оперативното лечение се състои във:

- ранно клипсиране на аневризмата;
- късно клипсиране на аневризмата;
- ексцизия на тумор, съдова малформация, евакуация на интракраниален хематом, абсцес, паразитна или друга киста, друга лезия;
- поставяне на вентрикулен дренаж при остра хидроцефалия;
- лигиране на хранеща артерия;
- отстраняване на част от черепните кости и нежизнеспособни мозъчни участъци за облекчаване на повишеното вътречерепно налягане;
- прекъсване на нерви или проводящи системи;
- декомпресия на неврални и съдови структури.

Консервативното лечение (специфично) включва съответен режим и медикаменти:

- физичен и психичен покой и аналгоседация;
- редовна дефекация, осигурявана с подходящ хранителен режим;
- слабителни средства и очистителни клизми;
- системен контрол на артериалното налягане;
- при наличие на епилептични гърчове и след операция се използват съответно подходящи антиконвулсанти;
- противооточни средства;
- антибиотична профилактика;
- при извършване на болезнени манипулации (лумбална пункция, поставяне на ЦВП и др.) - допълнително обезболяване, за да се избегнат транзиторни покачвания на артериалното налягане;
- хиперволемична хемодилуция (с хемодекс, водно-солеви разтвори и др.) в съчетание с артериална хипертензия се прилага при болни с клипсирана аневризма, за да се увеличат мозъчният кръвоток и мозъчното перфузионно налягане и да се подобри хемореологията (да се поддържа хематокрит между 0,33 и 0,38);
- поддържане в норма на кръвната захар, електролитите и кислородната сатурация над 95%;
- при болни с клипсирана аневризма и клинични данни за мозъчна исхемия се препоръчва стойностите на систоличното налягане да са по-високи – до 200 mm Hg (или поддържане му с инотропни субстанции);
- да се следи ЦВН да не надвишава 120 mm, поради опасност от белодробен оток, сърдечна декомпенсация и мозъчен оток – по преценка;
- прилагане на калциеви антагонисти в непрекъсната венозна инфузия чрез перфузор или перорално - по преценка.

Ранното извършване на ангиография и оперативно лечение (клипсиране на аневризмата възможно най-рано) при болни в първа и трета степен от скалата на Hunt & Hess елиминира източника на кървене, а в комбинация с калциеви антагонисти, адекватна хемодилуция и артериална хипертензия се намалява и рисъкът от късен исхемичен дефицит. Това е единственият правилен подход в острая стадий на САК. При останалите КЦЛ ранното хирургично лечение в моносимптомен стадий и компенсирано състояние е основна предпоставка за благоприятен изход.

Неспецифично лечение на КЦЛ:

- корекция на артериалното налягане – при диастолично налягане над 120 mm Hg и/или систолично налягане над 220 mm Hg;
- корекция на аритмии, сърдечна недостатъчност;
- противооточно лечение;
- обезболяване - аналгетици;
- седация;
- хидратация с водно - солеви разтвори;
- кислородолечение при $Sao_2 < 90\%$;
- инсулин при кръвна захар $> 12 \text{ mmol/l}$;
- антипириетици (при фебрилитет);
- антибиотик при инфекция;
- реанимационни мерки при усложнения;
- оротрахеална интубация;
- поставяне на централен венозен път и следене на ЦВН;
- поставяне на назогастрална сонда за хранене;
- провеждане на апаратна вентилация;
- извършване на трахеостомия;
- определяне на кръвна група и кръвопреливане.

Здравни грижи.

ПРИ ЛЕЧЕНИЕ ПО КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА, ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ Е ДЛЪЖНО ДА ОСИГУРЯВА СПАЗВАНЕТО ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТА, УСТАНОВЕНИ В ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО.

ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТА СЕ УПРАЖНЯВАТ ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ДЕЙНОСТТА И ВЪТРЕШНИЯ РЕД НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ.

3. ПОСТАВЯНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНА ДИАГНОЗА.

Постоперативно при неонкологичните заболявания. При онкологичните случаи - след задължително хистологично изследване и патоморфологична диагноза, с определяне на степен на малигненост (стадий на тумора по TNM-класификация).

4. ДЕХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЛЕДБОЛНИЧЕН РЕЖИМ.

Медицински критерии за дехоспитализация:

- спокойна оперативна рана;
- стабилизирано соматично и неврологично състояние.

Довършване на лечебния процес и проследяване

В цената на клиничната пътека влизат до два контролни прегледа при явяване на пациента в рамките на един месец след изписване и задължително записани в епикризата.

Контролните прегледи след изписване на пациента се отразяват в специален дневник/журнал за прегледи, който се съхранява в диагностично-консултивния блок на лечебното заведение – изпълнител на болнична помощ.

При диагноза включена в Наредбата за диспансеризация, пациентът се насочва за диспансерно наблюдение, съгласно изискванията на същата. Диспансеризацията на злокачествените заболявания се провежда само в ЛЗБП и в КОЦ, като обемът и честотата на дейностите по диспансерно наблюдение са съгласно заложения алгоритъм в Наредбата.

5. МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА НА РАБОТОСПОСОБНОСТТА – извършва се съгласно Наредба за медицинската експертиза на работоспособността.

III. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

1. ХОСПИТАЛИЗАЦИЯТА НА ПАЦИЕНТА се документира в "История на заболяването" (ИЗ) и в част II на „Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“, бл.МЗ – НЗОК №7.

2. ПРЕДОПЕРАТИВНА БОЛНИЧНА ДОКУМЕНТАЦИЯ – включва попълване на лист за Предоперативна анестезиологична консултация (Документ №2) и задължителна предоперативна епикриза – документите се оформят съгласно Медицински стандарти "Аnestезия и интензивно лечение" и "Хирургия".

3. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ЛЕЧЕНИЕТО:

- 3.1. Документиране на предоперативни дни (в ИЗ).
- 3.2. Документиране на операцията – изготвяне на оперативен протокол (съобразно Медицински стандарти "Хирургия").
- 3.3. Документиране на следоперативните дни (в ИЗ).

4. ИЗПИСВАНЕТО/ПРЕВЕЖДАНЕТО КЪМ ДРУГО ЛЕЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ СЕ ДОКУМЕНТИРА В:

- "История на заболяването";
- част III на „Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“, бл.МЗ – НЗОК №7;
- епикриза – получава се срещу подпись на пациента (родителя/настойника), отразен в ИЗ.

5. ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ИНФОРМИРАНО СЪГЛАСИЕ (Документ №.....) – подписва се от пациента (родителя/настойника) и е неразделна част от "История на заболяването".

ДОКУМЕНТ № 2 И ДЕКЛАРАЦИЯТА ЗА ИНФОРМИРАНО СЪГЛАСИЕ СЕ ПРИКРЕПВАТ КЪМ ЛИСТ "ИСТОРИЯ НА ЗАБОЛЯВАНЕТО".

Към ИЗ се прикрепят и следните документи, ставащи неразделна част от същата:

- ФОРМУЛЯР ЗА ВЛОЖЕНИ МЕДИЦИНСКИ ИЗДЕЛИЯ /МИ/, СТОЙНОСТТА НА КОИТО СЕ ЗАПЛАЩА ОТ НЗОК ИЗВЪН ЦЕНАТА НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА/АМБУЛАТОРНАТА ПРОЦЕДУРА.

ФОРМУЛЯР ЗА ВЛОЖЕНИ МЕДИЦИНСКИ ИЗДЕЛИЯ (МИ), СТОЙНОСТТА НА КОИТО СЕ ЗАПЛАЩА ОТ НЗОК ИЗВЪН ЦЕНАТА НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА / АМБУЛАТОРНА ПРОЦЕДУРА

ПАЦИЕНТ <input type="text"/> РЗОК № <input type="text"/> здравен район <input type="text"/> ЕГН (ЛНЧ) на пациента <input type="text"/> Пол м/ж <input type="text"/> <input type="text"/> Идентификационен номер ☐ ЕГН ☐ ЛНЧ ☐ дата на раждане <input type="text"/> . <input type="text"/> . <input type="text"/> <input type="text"/> ☐ ССН ☐ гражданин на ЕС (или по двустранни спогодби) ..... име, презиме и фамилия по лична карта Адрес: гр.(с) ..... Ул. .... №	ЛЕЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ: ☐ договор с НЗОК <input type="text"/> РЗОК № <input type="text"/> здравен район <input type="text"/> регистрационен номер на лечебното заведение ..... име на лечебното заведение ..... име и фамилия на лекаря УИН на лекаря/ЛПК на лекар, вложил МИ
 Ж.К. .... бл. .... вх. .... тел.	 ....
 Клинична пътека	 №. <input type="text"/> . <input type="text"/> . <input type="text"/>

Амбулаторна процедура								№. ☐ ☐
Диагноза:								MKB ☐ ☐ ☐ . ☐ ☐ ☐ . ☐ ☐
дата на приемане: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐			ИЗ: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐		МКБ ☐ ☐ ☐ . ☐ ☐ ☐ . ☐ ☐			
ден месец година			номер		година			
дата на операцията: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐			Пациент:					
ден месец година			(подпись)					
КОД НЗОК	Код процедура/Код австралийска спецификация	Място за прилагане на стикер с фабрични номера	Търговец на едро с МИ	№ на фактурата за закупуване на МИ; № и дата на заприходяването в склада на болничната аптека; Сигнatura на болнична аптека	Стойност за заплащане от НЗОК	Стойност доплатена от пациента	Цена на МИ по фактура на закупуване от ЛЗ	
Обща стойност:								
дата на изписване: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐								
ден месец година								
Директор на лечебното заведение:				Лекар, вложил МИ:				
подпись и печат на лечебното заведение				фамилия, подпись				

ДОКУМЕНТ № 4

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПАЦИЕНТА (РОДИТЕЛЯ /НАСТОЙНИКА/ПОПЕЧИТЕЛЯ)

Краниоцеребралните заболявания включват разнообразни групи:

- краниоцеребрални тумори;
- мозъчно-съдови заболявания;
- малформации;
- възпалителни и паразитни;
- епилепсия;
- функционални нарушения (болеви синдроми, хиперкинезии и др.).

Сред социално значимите широко разпространени заболявания в нашата съвременност **мозъчно - съдовите нарушения** заемат основно място.

Рисковите фактори, които довеждат до мозъчни инсулти, са: артериалната хипертония; генерализираната атеросклероза; диабетът; сърдечните пороци; сърдечните аритмии; кръвните заболявания и др. Важно значение имат и рисковите фактори по отношение начина на живот и хранене – наднормено тегло; тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и медикаменти; стресови състояния и др.

Болните със субарахноидни кръвоизливи са между 10-12% от всички мозъчни инсулти. В около 60% от случаите причина за тяхното възникване е разкъсване на патологично разширен мозъчен кръвоносен съд.

Субарахноидният кръвоизлив възниква остро с главоболие, гадене, повръщане със или без парализа на ръка и крак и др.

Онкологичните заболявания включват различни тумори, които се развиват в черепа и главния мозък, водещи до сериозни нарушения на нормалната дейност на главния мозък и съответните структури, при силно повишено вътречерепно налягане; с развитието на общомозъчен или огнищен неврологичен дефицит и свързаните с тях неврологични и други усложнения, мозъчни кръвоизливи в мозъчното вещество.

Рисковите фактори, които довеждат до онкологични заболявания, са: тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и медикаменти; стресови състояния, вредни екзогенни влияния - повишен радиационен фон,ベンзпирени, тежки метали и др.

Болните с невроонкологични заболявания са между 10-12% от всички онкологични заболявания.

Мозъчният тумор възниква постепенно с главоболие, гадене, повръщане със или без парализа на ръка и крак и др.

Възпалителните и паразитните заболявания са усложнения на други първични локализации и могат да доведат до повишаване на вътречерепното налягане, неврологични разстройства, инвалидизация и т.н.

Епилепсията е хронично заболяване на главния мозък и при наличие на чести пристъпи с медикаментозна резистентност могат да настъпят сериозни нервно-психични смущения, вкл. и смърт. Оперативното лечение може да доведе до прекратяване на пристъпите или значителното им разреждане и облекчаване.

При различните **заболявания с хронична болка или дисфункция на краицални нерви и други мозъчни центрове** болните могат да получат определено и съществено подобреие в резултат на различни неврохирургични вътречерепни процедури.

Малформациите могат да се проявяват в по-късна възраст от детската и да предизвикат също разнообразни неврологични разстройства, често с прогресиращ характер.

Повечето черепно-мозъчни заболявания са спешно състояние, което изисква незабавен преглед от общопрактикуващ лекар или от лекар – специалист, и при установяване на неврологично разстройство е необходимо незабавно да постъпите в болница за диагностично уточняване и съответно лечение, вкл. и хирургично.

Отказът Ви от постъпване в болнично заведение крие риск от неточност в диагнозата и вземане на погрешно решение за лечение. Преди хоспитализацията ще получите копие от формуляра за информация на пациента. Можете да задавате въпросите си и коментирате информацията с ОПЛ, невролог/неврохирург от извънболничната помощ или лекаря от приемния кабинет.

Трябва да сте сигурен, че разбирате смисъла на предоставената Ви информация и че сте осмислили необходимостта от извършване на съответните диагностични и лечебни процедури. Ще получите допълнителна информация преди извършване на всяко изследване, както и преди оперативното лечение. Ако сте съгласен, трябва да подпишете, че разбирате съдържанието на документа и сте съгласен да бъдете приет в болницата и да бъдат извършени съответните процедури.

Ако Вашето състояние е такова, че не позволява да вземете сам решение (при нарушено съзнание), в тези случаи информираното съгласие ще бъде подписано от членове на Вашето семейство.

При деца или възрастни с дефекти (слепота, афазия, глухонемота и др.) информирано съгласие се подписва от родител (настойник) или отговорен роднини или член на семейството.